

POLITECHNIKA KRAKOWSKA IM. TADEUSZA KOŚCIUSZKI

KARTA PRZEDMIOTU

obowiązuje studentów rozpoczynających studia w roku akademickim 2013/2014

Wydział Architektury

Kierunek studiów: Architektura Krajobrazu

Profil: Ogólnoakademicki

Forma studiów: niestacjonarne

Kod kierunku: AK

Stopień studiów: I

Specjalności: Bez specjalności

1 INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

NAZWA PRZEDMIOTU	Historia sztuki ogrodowej I, II, III, IV
NAZWA PRZEDMIOTU W JĘZYKU ANGIELSKIM	
KOD PRZEDMIOTU	WA AK oIN C7 13/14
KATEGORIA PRZEDMIOTU	przedmioty kierunkowe
LICZBA PUNKTÓW ECTS	8.00
SEMESTRY	3 4 5 6

2 RODZAJ ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW

SEMESTR	WYKŁADY	ĆWICZENIA	SEMINARIA	LABORATORIA	PROJEKTY	PRAKTYKI
3	15	0	0	0	0	0
4	15	0	0	0	0	0
5	15	0	0	0	0	0
6	30	0	0	0	0	0

3 CELE PRZEDMIOTU

Cel 1 Zapoznanie studentów z historycznymi osiągnięciami sztuki ogrodowej w skali europejskiej (i światowej). Poznanie różnorodnych postaw twórczych w zakresie ogrodów w poszczególnych epokach historycznych i rozma-

itych regionach (głównie europejskich i polskich). Prezentowane charakterystyczne przykłady poszczególnych regionów kulturowych stylów ogrodowych i ich odmian, a także podstawowych elementów kompozycyjnych rozpatrywanych w przekrojach historycznych, wskażą znaczenie dziedzictwa ogrodowego dla współczesnego projektowania ogrodów.

Cel 2 Zrozumienie istoty obiektu ogrodowego jako dzieła sztuki; zrozumienie związków między sztuką, jej kano-
nami a dziełem ogrodowym; znaczenia dzieł ogrodowych dla konstruowania i dowartościowania krajobrazów;
związków ogrodów z nurtami sztuki europejskiej.

4 WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

1 Ogólna wiedza o sztuce i kulturze na podstawowym poziomie maturalnym. Uzyskanie pozytywnych efektów kształcenia (wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne) z przedmiotu Historia sztuki 1 i 2 (rok I, sem.1 i 2). Zrozumienie zadań architektury krajobrazu (na poziomie wstępnym).

5 EFEKTY KSZTAŁCENIA

EK1 Wiedza Student zna dawne tendencje i konwencje stylowe w kształtowaniu ogrodów, rozumie ich uwarunkowania kulturowe i filozoficzne. Student rozpoznaje istotę dzieła ogrodowego, genezy kompozycji ogrodowych, ich warstwy treściowej, formalnej i funkcjonalnej;

EK2 Umiejętności Student potrafi swobodnie poruszać się w problematyce ogrodowej z dobrą znajomością specyficznej terminologii ogrodowej; . Posiada umiejętność wartościowania rangi artystycznej obiektów ogrodowych i jego składowych

EK3 Umiejętności Student rozpoznaje poszczególne style ogrodowe, a zwłaszcza ich odmian (stylowych, regionalnych i rodzajowych);

EK4 Kompetencje społeczne Student nabywa wrażliwość artystyczną i umiejętność samodzielnego wartościowania jakości estetycznej ogrodów; Student ma świadomość ciągłości historycznej ogrodów i rangi genius loci (tradycji miejsca); Wykorzystuje poznane dzieła i warsztat artystyczny ich projektantów dla własnej kreacji;

6 TREŚCI PROGRAMOWE

WYKŁADY		
LP	TEMATYKA ZAJĘĆ OPIS SZCZEGÓŁOWY BLOKÓW TEMATYCZNYCH	LICZBA GODZIN
W1	istota dzieła ogrodowego, definicje, postawy badawcze w zakresie sztuki ogrodowej i ich specyfika; - podstawowe założenia Karty Florenckiej, zadania architekta krajobrazu w odniesieniu do dzieł ogrodowych;	1
W2	- geneza i istota form ogrodowych, typologie ogrodów w przekrojach historycznych;	1
W3	ogrody kultur starożytnych [Mezopotamia, Persja, Asyria - ich związki z poszukiwaniem ładu przestrzennego w prehistorii i starożytności oraz wpływ na sztukę ogrodową Imperium Rzymskiego;	1
W4	ogrody starożytnego Egiptu, (uwarunkowania przyrodnicze i kulturowe, typy ogrodów, założenia kompozycyjne i elementy kompozycyjne, przykłady);	2
W5	ogrody greckiego kręgu kulturowego na tle kształtowania krajobrazów przyrodniczo-kulturowych regionu;	2

WYKŁADY		
LP	TEMATYKA ZAJĘĆ OPIS SZCZEGÓŁOWY BLOKÓW TEMATYCZNYCH	LICZBA GODZIN
W6	ogrody Dalekiego Wschodu (Chiny, Japonia, Indie) przegląd zbiorczy, charakterystyczne elementy kompozycyjne (w tym m.in. mosty ogrodowe); - krajobrazy komponowane cywilizacji rzymskiej, wille rzymskie;	2
W7	ogrody Cesarskiego Rzymu i ich znaczenie dla europejskiej sztuki ogrodowej;	1
W8	ogrody islamskiego kręgu kulturowego (przegląd zbiorczy) i ich oddziaływanie na europejską sztukę ogrodową; - początki średniowiecznej sztuki ogrodowej.	1
W9	- wprowadzenie w problematykę projektowania konserwatorskiego dzieł ogrodowych (wprowadzenia dla przedmiotu Projektowanie zintegrowane IV), w tym: zakresy problematyki konserwatorskiej, podstawy działań projektowych konserwatorskich, zasady przygotowania opisu projektu, uwarunkowania miejsca, fazy historyczno-kompozycyjne (szkic problematyki), grafika ogrodowa, zalecane postawy twórcze;	2
W10	- średniowieczny hortus conclusus, wirydarze (oraz giardino segreto) i inne typy kompozycyjne i funkcjonalne; - wskazania projektowe dla rewaloryzacji wirydarzy średniowiecznych, charakterystyczne elementy kompozycyjne; motywy wirydarzowi w nowożytnych ogrodach europejskich;	2
W11	- zbiorcza charakterystyka kompozycyjna ogrodów średniowiecza w ich odmianach typologicznych, zasady kompozycyjne, symbolika, elementy kompozycyjne, materiał roślinny;	2
W12	ogrody Bizantyńskie;	1
W13	ogrody średniowieczne w Polsce, średniowieczne ogrody Armenii	2
W14	nurty swobodne w średniowiecznej sztuce ogrodowej (ogrody arabsko-sycylijskie, ogrody prowansalskie);	1
W15	- krajobrazy średniowiecza, z uwzględnieniem obiektów ogrodowych (kompleksy klasztorne i ich gospodarstwa rolne; centra religijne - sanktuaria średniowieczne, kształtowanie panoram ogrodowych); - monastycyzm średniowieczny, z uwzględnieniem obiektów ogrodowych, ewolucja form od wczesnego chrześcijaństwa do XIX wieku);	3
W16	- średniowieczne ogrody XIV (trecento włoskie) i XV w.; - między średniowieczem a renesansem (ogrody modelowe Kreszczentyna, krajobrazy komponowane willami podmiejskimi Florencji);	2
W17	- krajobrazy Toskanii starożytnej, średniowiecznej (i renesansowej), udział ogrodów w ich kształtowaniu; - ogrody rezydencjonalne w przekrojach historycznych (przegląd zbiorczy).	3
W18	- założenia ideowe i typologie ogrodów renesansowych; - twórcy i traktaty ogrodowe renesansu (XV w. - Quattrocento), koncepcje modelowe wg L.B. Alberti, F.G. Martini, Filarete, labirynty i ogrody wiszące; charakterystyczne artefakty ogrodowe;	3

WYKŁADY		
LP	TEMATYKA ZAJĘĆ OPIS SZCZEGÓŁOWY BLOKÓW TEMATYCZNYCH	LICZBA GODZIN
W19	- Fr. Colonna Hypnerotomachia Poliphili, koncepcje ogrodowe, wyspa Citera; - ogrody włoskie epoki Cinquecento, założenia kompozycyjne - renesansowe ogrody botaniczne; miejskie pałacowe ogrody allitaliana (na przykładach florenckich);	2
W20	- Belweder Watykański, założenia kompozycyjne, elementy nowatorskie, przemiany stylowe, ranga obiektu w sztuce ogrodowej;	2
W21	- ogrody późnego renesansu; koncepcje i realizacje; przykład analiza kompozycji ogrodów Boboli we Florencji w przekrojach historycznych, ich kształt obecny i problemy bieżącej konserwacji obiektu;	2
W22	- grupa ogrodów willowych (villa suburbana) epoki Cinquecento wille Medyceuszów w Toskanii, ich znaczenie dla sztuki ogrodowej i ranga artystyczna, założenia kompozycyjne i charakterystyczne elementy kompozycyjne; prezentacja wybranych przykładów (willa Castello i willa Petraia we Florencji. Willa Medici w Rzymie;	2
W23	- Willa d'Este w Tivoli pod Rzymem, historia, analizy kompozycyjne, znaczenie obiektu dla sztuki ogrodowej; - motywy pejzażowe w malarstwie sztalugowym od średniowiecza do XX w. i ich znaczenie dla kształtowania koncepcji ogrodowych;	2
W24	- ogrody manierystyczne (2 poł. XVI w.), założenia artystyczne, elementy kompozycyjne, sygnały kompozycji krajobrazowych [Italia]. Twórczość Galeazzo Alessiego i Baltasare Peruzziego. Willa Farnesina w Rzymie, willa Montalto w Rzymie, Sacro Bosco Bomarzo, manierystyczna rzeźba ogrodowa, fontanny, mury oporowe;	2
W25	- ogrody pielgrzymkowe (kalwarie - założenia ideowe i kompozycyjne, przykłady). Znaczenie kalwarii pejzażowych dla sztuki ogrodowej i rozwoju myśli krajobrazowej. Sacrum ogrodowe w przekrojach historycznych;	1
W26	- Willa Demidoff w Pratolino (Toskania), założenia ideowe, cechy kompozycyjne, przekształcenia stylowe. Twórczość ogrodowa Bernardo Buontalenti; - wybrane charakterystyczne elementy kompozycyjne ogrodów włoskich renesansowych (kwaterowych, tarasowych, wiszących), m.in. giochi d'acqua, fontanny, rzeźby, labirynty, kwatery, architektura ogrodowa, naumachie);	2
W27	- sygnały baroku w sztuce ogrodowej Italii. Willa Lante della Rovere rozwiązania tradycyjne i nowatorskie; - włoskie ogrody tarasowe, Rafael Santi, willa Madama w Rzymie; ogrody Garzoni w Collodi; - nurty renesansowe w europejskiej sztuce ogrodowej [poza Italią], wybrane przykłady (Niemcy, Francja);	2
W28	- polskie renesansowe dziedzictwo ogrodowe; villa suburbana w Krakowie i okolicach;	2
W29	- woda w ogrodzie w przekrojach historycznych ze szczególnym uwzględnieniem renesansu i baroku, artefakty ogrodowe związane z urządzeniami wodnymi (fontanny ogrodowe) i ich znaczenie dla współczesnego kształtowania ogrodów; - koncepcje kompozycji idealnych w renesansie (ogrody miasta);	2

WYKŁADY		
LP	TEMATYKA ZAJĘĆ OPIS SZCZEGÓŁOWY BLOKÓW TEMATYCZNYCH	LICZBA GODZIN
W30	- krajobrazy baroku, typologie, cechy charakterystyczne, scenografie krajobrazowe, krajobrazy zespołów rezydencjonalno-ogrodowych, sacrum krajobrazowe (ogrodowe), dialog ogrodu z krajobrazem otwartym i krajobrazem miejskim, polskie krajobrazy barokowe i udział kompozycji ogrodowych w ich kształtowaniu;	2
W31	- ogrody francuskie [barokowe], założenia ideowe, cechy charakterystyczne, odmiany regionalne, szkoła Le Ntra [Wersal analiza kompozycyjna]; - szkoła włoska ogrodów barokowych (m.in. Isola Bella, willa Aldobrandini), szkoła niemiecka w sztuce ogrodowej baroku, kulturowo-przyrodniczy krajobraz Lago Maggiore;	2
W32	- charakterystyczne barokowe elementy kompozycyjne w ogrodach (m.in. ars topiary, partery, salony ogrodowe, zielona architektura, boskiety, rzeźba ogrodowa, kanały wodne, cieplarnie, sztuki wodne, efekty scenograficzne, i inne);	2
W33	- polskie ogrody barokowe (w tym kompozycja ogrodów w Wilanowie, przykłady z terenów dawnych Prus wschodnich, barokowe ogrody klasztorne - franciszkańskie);	2
W34	ogrody w strukturze miasta barokowego (Oś Saska w Warszawie, przykład Paryża);	1
W35	- efekty iluzjonistyczne (historycznie i współcześnie) w kompozycji ogrodu; - ogrodowe malarstwo iluzjonistyczne w przekrojach historycznych; - twórczość ogrodowa Filippo Juvara (między barokiem a stylem angielskim);	1
W36	- ogrody rokoka i klasycyzmu (m. in. Reggia di Caserta), krystalizowanie postaw krajobrazowych; - Park Benrath (Düsseldorf), prezentacja obiektu z analizami kompozycyjnymi (barok, rokoko, styl angielski);	2
W37	- kształtowanie dojrzałych koncepcji ogrodów krajobrazowych [angielskich], typologie, cechy kompozycyjne; - europejskie ogrody angielskie, wybrane przykłady (m.in. park Łazienkowski w Warszawie);	2
W38	- romantyzm w sztuce europejskiej, ogrody romantyzmu, malarstwo pejzażowe romantyzmu; - mit arkadyjski w sztuce ogrodowej; - genius loci w sztuce ogrodowej (przegląd historyczny);	1
W39	- parki i pałace Poczdamu; - polskie ogrody rezydencjonalne (rejon podkrakowski, rejon warmiński); - Park Arkadia w Nieborowie, Puławy i inne przykłady, z prezentacją problemów konserwatorskich;;	2
W40	- Park Mużakowski w Łęknicy (Bad Muskau) analizy kompozycyjne, problemy konserwatorskie; - ogrody krajobrazowe w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej, analizy kompozycyjne Central Parku na Manhattanie w Nowym Yorku, inne przykłady europejskie i polskie parków miejskich (m.in. twórczość Bieczyńskiego w Lublinie);	2
W41	- ogrody kaligraficzne, secesja, ogrody architektoniczne, ogrody komponujące krajobrazy harmonijne; - architektura ogrodowa w przekrojach historycznych; - dziedzictwo ogrodowe Polski i Krakowa na tle rodzimych osiągnięć artystycznych.	3

7 NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1 Prezentacje multimedialne

N2 Wykłady

8 OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA

FORMA AKTYWNOŚCI	ŚREDNIA LICZBA GODZIN NA ZREALIZOWANIE AKTYWNOŚCI
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	0
Konsultacje przedmiotowe	5
Egzaminy i zaliczenia w sesji	10
Godziny bez udziału nauczyciela akademickiego wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zalecanej literatury	150
Opracowanie wyników	0
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	0
SUMARYCZNA LICZBA GODZIN DLA PRZEDMIOTU WYNIKAJĄCA Z CAŁEGO NAKŁADU PRACY STUDENTA	165
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	8.00

9 SPOSOBY OCENY

OCENA FORMUJĄCA

F1 Kolokwium

OCENA PODSUMOWUJĄCA

P1 Egzamin pisemny

P2 Egzamin ustny

WARUNKI ZALICZENIA PRZEDMIOTU

W1 Jedno pytanie problemowe, pisemnie [z LISTY PYTAŃ, wykłady, podręcznik],

KRYTERIA OCENY

EFEKT KSZTAŁCENIA 1	
NA OCENĘ 2.0	nie rozumie istoty dzieła ogrodowego
NA OCENĘ 3.0	rozumie istotę dzieła ogrodowego
NA OCENĘ 3.5	rozpoznaje podstawowe konwencje i tendencje stylowe w kształtowaniu ogrodów
NA OCENĘ 4.0	rozpoznaje większość konwencji i tendencji stylowych w kształtowaniu ogrodów
NA OCENĘ 4.5	Student rozpoznaje istotę dzieła ogrodowego, genezy kompozycji ogrodowych, ich warstwy treściowej, formalnej i funkcjonalnej
NA OCENĘ 5.0	Student zna dawne tendencje i konwencje stylowe w kształtowaniu ogrodów, rozumie ich uwarunkowania kulturowe i filozoficzne. Student rozpoznaje istotę dzieła ogrodowego, genezy kompozycji ogrodowych, ich warstwy treściowej, formalnej i funkcjonalnej
EFEKT KSZTAŁCENIA 2	
NA OCENĘ 2.0	nie zna podstawowej specyficznej terminologii ogrodowej
NA OCENĘ 3.0	zna podstawową specyficzną terminologię ogrodową
NA OCENĘ 3.5	zna podstawową specyficzną terminologię ogrodową i posiada umiejętność podstawowego wartościowania rangi artystycznej obiektów
NA OCENĘ 4.0	zna obszerną specyficzną terminologię ogrodową i posiada umiejętność podstawowego wartościowania rangi artystycznej obiektów
NA OCENĘ 4.5	zna obszerną specyficzną terminologię ogrodową i posiada umiejętność wartościowania rangi artystycznej obiektów
NA OCENĘ 5.0	Zna obszerną specyficzną terminologię ogrodową i posiada umiejętność swobodnego wartościowania rangi artystycznej obiektów i jego składowych
EFEKT KSZTAŁCENIA 3	
NA OCENĘ 2.0	nie wymienia podstawowych stylów ogrodowych
NA OCENĘ 3.0	wymienia podstawowe style ogrodowe
NA OCENĘ 3.5	j.w. z podaniem okresów powstania i podstawowych przykładów
NA OCENĘ 4.0	j.w. z podaniem licznych przykładów
NA OCENĘ 4.5	j.w. z podaniem rangi artystycznej, podstawowych założeń kompozycji
NA OCENĘ 5.0	porusza się swobodnie w tematyce i podziałach stylów sztuki ogrodowej występujących w omawianych na wykładach okresach, z umiejętnością rozpoznania poszczególnych przykładów
EFEKT KSZTAŁCENIA 4	
NA OCENĘ 2.0	nie nabywa podstawowej wrażliwości artystycznej i umiejętności samodzielnego wartościowania jakości estetycznej ogrodów

NA OCENĘ 3.0	nabywa podstawową wrażliwość artystyczną i umiejętność samodzielnego wartościowania jakości estetycznej ogrodów
NA OCENĘ 3.5	rozumie i ma świadomość genius loci
NA OCENĘ 4.0	student nabywa wrażliwość artystyczną i umiejętność samodzielnego wartościowania jakości estetycznej ogrodów i wykorzystuje w stopniu podstawowym dzieła i warsztat artystyczny ich projektantów dla własnej kreacji;
NA OCENĘ 4.5	student nabywa wrażliwość artystyczną i umiejętność samodzielnego wartościowania jakości estetycznej ogrodów i wykorzystuje dzieła i warsztat artystyczny ich projektantów dla własnej kreacji;
NA OCENĘ 5.0	Student nabywa wrażliwość artystyczną i umiejętność samodzielnego wartościowania jakości estetycznej ogrodów; ma świadomość ciągłości historycznej ogrodów i rangi genius loci (tradycji miejsca); Wykorzystuje poznane dzieła i warsztat artystyczny ich projektantów dla własnej kreacji

10 MACIERZ REALIZACJI PRZEDMIOTU

EFEKT KSZTAŁCENIA	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO SZCZEGÓŁOWYCH EFEKTÓW ZDEFINIOWANYCH DLA PROGRAMU	CELE PRZEDMIOTU	TREŚCI PROGRAMOWE	NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE	SPOSOBY OCENY
EK1	K1A_W03, K1A_W04, K1A_W07	Cel 1	W1 W2 W3 W4 W5 W6 W7 W8 W9 W10 W11 W12 W13 W14 W15 W16 W17 W18 W19 W20 W21 W22 W23 W24 W25 W26 W27 W28 W29 W30 W31 W32 W33 W34 W35 W36 W37 W38 W39 W40 W41	N1 N2	F1 P1

EFEKT KSZTAŁCENIA	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO SZCZEGÓŁOWYCH EFEKTÓW ZDEFINIOWANYCH DLA PROGRAMU	CELE PRZEDMIOTU	TREŚCI PROGRAMOWE	NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE	SPOSOBY OCENY
EK2	K1A_U01, K1A_U02, K1A_U03, K1A_U04, K1A_U05	Cel 1	W1 W2 W3 W4 W5 W6 W7 W8 W9 W10 W11 W12 W13 W14 W15 W16 W17 W18 W19 W20 W21 W22 W23 W24 W25 W26 W27 W28 W29 W30 W31 W32 W33 W34 W35 W36 W37 W38 W39 W40 W41	N1 N2	F1 P1
EK3	K1A_U01, K1A_U02, K1A_U03, K1A_U04, K1A_U05	Cel 2	W1 W2 W3 W4 W5 W6 W7 W8 W9 W10 W11 W12 W13 W14 W15 W16 W17 W18 W19 W20 W21 W22 W23 W24 W25 W26 W27 W28 W29 W30 W31 W32 W33 W34 W35 W36 W37 W38 W39 W40 W41	N1 N2	F1 P1
EK4	K1A_K02, K1A_K03, K1A_K04	Cel 2	W1 W2 W3 W4 W5 W6 W7 W8 W9 W10 W11 W12 W13 W14 W15 W16 W17 W18 W19 W20 W21 W22 W23 W24 W25 W26 W27 W28 W29 W30 W31 W32 W33 W34 W35 W36 W37 W38 W39 W40 W41	N1 N2	F1 P1

11 WYKAZ LITERATURY

LITERATURA PODSTAWOWA

- [1] | **Anna Mitkowska** — *Historia ogrodów europejskiego kręgu kulturowego, część I: od starożytności do renesansu (pomoc dydaktyczna)*, Kraków, 2012, Politechnika Krakowska
- [2] | **Marek Siewniak i Anna Mitkowska** — *Tezaurusz sztuki ogrodowej*, Warszawa, 1998, Wydawnictwo RYTM
- [3] | **Penelope Hobhouse** — *Historia ogrodów*, Warszawa, 2005, Wydawnictwo ARKADY
- [4] | **Longin Majdecki** — *Historia ogrodów, od starożytności po barok - t. I*, Warszawa, 2007, Wydawnictwo Naukowe PWN
- [5] | **Longin Majdecki** — *Historia ogrodów, od XVIII w. do współczesności*, Warszawa, 2007, Wydawnictwo Naukowe PWN

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

- [1] | **Janusz Bogdanowski** — *Polskie ogrody ozdobne*, Warszawa, 2000, Wydawnictwo ARKADY
- [2] | pod red. **J. Rylke** — *Zielone światy*, Warszawa, 2008, SGWW
- [3] | **Gerard Ciołek** — *Ogrody polskie*, Warszawa, 1978, Wydawnictwo ARKADY
- [4] | **Alessandro Tagliolini** — *Storia del giardino italiano*, Firenze, 1988, Wydawnictwo FIRENZE LA CASA USHR

12 INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH

OSOBA ODPOWIEDZIALNA ZA KARTĘ

prof. dr hab. inż. arch. Anna Mitkowska (kontakt: aniamitkowska@gmail.com)

13 ZATWIERDZENIE KARTY PRZEDMIOTU DO REALIZACJI

(miejscowość, data)

(odpowiedzialny za przedmiot)

(dziekan)